

Mindfulness-Based Cognitieve Therapie (MBCT) als preventieve behandeling tegen het terugkeren van winterdepressie: een pilot studie

Gepubliceerd: 28-03-2011 Laatste bijgewerkt: 02-05-2024

Het doel van het onderzoek is om te onderzoeken of een psychologische interventie (i.e. MBCT) effectief is in het voorkomen of verminderen van een terugkerende winterdepressie. De resultaten van dit onderzoek kunnen bijdragen aan een verbetering van...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON36599

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

MBCT voor winterdepressie

Aandoening

- Stemmingsstoornissen en -afwijkingen NEG

Synoniemen aandoening

seizoensgebonden depressie, winterdepressie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Groningen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: mindfulness-based cognitieve therapie, terugval preventie, winterdepressie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaten van het onderzoek zijn (1) het moment van terugval en (2) de ernst van terugval, zoals gemeten met een depressievragenlijst.

Secundaire uitkomstmaten

niet van toepassing

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Winterdepressie is een seizoensgebonden depressie die elk jaar in de winter terugkomt. Lichttherapie is daarbij de standaardbehandeling. Deze vorm van behandeling is effectief bij ongeveer 70% van alle patiënten met een winterdepressie. Dit betekent echter ook dat deze behandeling bij een significante minderheid van de patiënten niet werkt. Daarnaast is gebleken dat deze vorm van behandeling geen langdurig effect heeft: de winterdepressie komt het seizoen erna weer terug.

Op dit moment wordt er op internationaal niveau gezocht naar nieuwe vormen van behandeling voor winterdepressie, waarbij vooral wordt gezocht naar behandelingen die langdurig effect zijn, i.e. behandelingen die terugval van winterdepressie voorkomen. Cognitieve therapie lijkt daarbij veelbelovend. Verschillende studies hebben namelijk laten zien dat cognitieve therapie, en dan met name mindfulness-based cognitieve therapie (MBCT), zorgt voor langdurige verbetering van stemming en terugval van niet-seizoensgebonden depressie kan voorkomen. Door deze bevindingen ontstond de vraag of MBCT ook zou werken bij het voorkomen van terugval van winterdepressie.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om te onderzoeken of een psychologische interventie (i.e. MBCT) effectief is in het voorkomen of verminderen van een terugkerende winterdepressie. De resultaten van dit onderzoek kunnen bijdragen aan een verbetering van de langdurige zorg voor mensen met winterdepressie.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek heeft een longitudinaal design met een voor en een nameting. Patiënten worden geloot naar een behandelconditie (n=20) of een controleconditie (n=20). Voor randomisatie (T1) en 12 weken later (T2; dit is kort na de training voor patiënten in de behandelconditie) wordt patiënten gevraagd om een depressievragenlijst in te vullen. Dezelfde depressievragenlijst wordt van september tot april wekelijks ingevuld als onderdeel van standaard zorg binnen het UCP en deze ingevulde lijsten worden gebruikt om inzicht te krijgen in de effectiviteit van de behandeling.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Patienten worden random toegewezen aan (1) de behandelconditie (Mindfulness-based Cognitive Therapy in het voorjaar van 2011. Daarnaast krijgen ze standaardzorg, i.e. lichttherapie als de klachten terugkomen in het winterseizoen) of (2) een controleconditie (deze mensen ontvangen standaardzorg, i.e., lichttherapie als de klachten terugkomen in het winterseizoen). De behandeling bestaat uit 8 sessies van 45 minuten met een psycholoog, waarbij het MBCT-protocol van Segal et al. (2002) wordt gevolgd.

Inschatting van belasting en risico

De belasting van het onderzoek bestaat uit het tweemaal invullen van een vragenlijst. Daarnaast zal de helft van de geïnteresseerden een psychologische interventie (i.e. MBCT) ontvangen die in eerder onderzoek effectief is gebleken bij het voorkomen van terugval bij niet-seizoensgebonden depressie. We kennen geen negatieve bijwerkingen van de behandeling.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Groningen

Antonius Deusinglaan 1, Brug 5.10, FA12
9713 AV Groningen
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Groningen

Antonius Deusinglaan 1, Brug 5.10, FA12

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- leeftijd 18 jaar of ouder
- ingevuld instemmingsformulier
- diagnose winterdepressie in remissie

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- niet Nederlands kunnen lezen en schrijven
- het hebben van een niet-seizoensgebonden depressie
- psychiatrische comorbiditeit
- psychotherapie ontvangen
- geen CD speler bezitten

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Interventie onderzoek

Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	18-04-2011
Aantal proefpersonen:	40
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	28-03-2011
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL31374.042.10